

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžfk/53/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200334
Dátum vydania rozhodnutia: 08.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3017200334.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu Jaroslavy Fúrovej a Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobcu: ZTS-KABEL, s.r.o., IČO: 36 299 626, so sídlom Areál ZTS 924, Dubnica nad Váhom, zast.: Barger Prekop s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Mostová 2, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 101475006/2017 zo dňa 3. júla 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/102/2017-93 zo dňa 10. apríla 2018, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietá.
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 11S/102/2017-93 zo dňa 10. apríla 2018 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 101475006/2017 zo dňa 3. júla 2017, ktorým žalovaný podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (ďalej aj ako „daňový poriadok“ alebo „zákon č. 563/2009 Z.z.“) potvrdil rozhodnutie vydané v prvom stupni Daňovým úradom Trenčín (ďalej aj ako „správca dane“) č. 100492911/2017 zo dňa 20. marca 2017, ktorým bol podľa § 76 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. zamietnutý návrh žalobcu o povolenie obnovy daňového konania ukončeného právoplatným rozhodnutím správcu dane č. 103059328/2016 zo dňa 03. mája 2016.

2. Rozhodnutím č. 103059328/2016 zo dňa 03. mája 2016 (ďalej aj ako „pôvodné rozhodnutie“) správca dane podľa § 68 ods. 6 zákona č. 563/2009 Z.z. určil žalobcovi rozdiel dane v sume nadmerného odpočtu 98.365,92 Eur na dani z pridanej hodnoty (ďalej aj ako „DPH“) za zdaňovacie obdobie marec 2014 a znížil nadmerný odpočet za uvedené zdaňovacie obdobie zo sumy 213.786,83 Eur na sumu 115.420,91 Eur.

3. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že správca dane vykonal u žalobcu daňovú kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH alebo jeho časti za zdaňovacie obdobie marec 2014. O výsledku kontroly správca dane vyhotovil Protokol č. 102829522/2016 zo dňa 24. marca 2016, ktorý si spolu s výzvou na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole osobne prevzala splnomocnenkyňa žalobcu dňa 29. marca 2016. Žalobca sa k zisteniam uvedeným v protokole z daňovej kontroly nevyjadril, čo vyplýva z úradného záznamu správcu dane zo dňa 20. apríla 2016. Na základe výsledkov zistených v rámci daňovej kontroly správca dane dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok na uplatnenie práva na odpočítanie dane z dodávateľských faktúr (č. 182014, 242014, 252014, 272014, 302014, 312014, 292014) vystavených daňovým subjektom LUMIM METAL a.s. v zdaňovacom období marec 2014 za deklarované zdaniteľné obchody - dodanie medených drôtov, nakoľko v konaní nebolo preukázané dodanie uvedeného tovaru deklarovanej dodávateľom na predmetných faktúrach a rovnako nebol preukázaný pôvod medených drôtov od prvotného dodávateľa SLOVPAK KOŠICE s.r.o. Na základe uvedených zistení vydal správca dane pôvodné rozhodnutie, ktorým žalobcovi určil rozdiel dane v sume nadmerného odpočtu 98.365,92 Eur za zdaňovacie obdobie marec 2014. Toto rozhodnutie bolo splnomocnenkyňi žalobcu doručené dňa 05. mája 2016 a dňa 20. mája 2016 nadobudlo právoplatnosť.

4. Dňa 20. februára 2017 bol správcovi dane doručený návrh žalobcu na obnovu konania ukončeného pôvodným rozhodnutím s odôvodnením, že po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšli najavo nové skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia. Žalobca v návrhu na obnovu konania uviedol, že jeho splnomocnená zástupkyňa dňa 23. augusta 2016 a 06. októbra 2016 nazrela do spisu vyhotoveného z daňovej kontroly a na základe údajov z CD nosiča, ktorý tvoril prílohu odpovede z NDS a.s. boli zistené nové skutočnosti, a to, že dodávka medených drôtov fakturovaná dodávateľom LUMIM METAL a.s., č. faktúry 182014 zo dňa 03. marca 2014, bola privezená do skladu žalobcu vozidlom s EČ: D. XXXGV namiesto vozidla s EČ: D. XXXIH, ktoré bolo uvedené na dodávateľskej príjemke č. 090/KŠ/2014. Uvedené auto s EČ: D. XXXIH sa na ceste do Dubnice nad Váhom pokazilo a náklad v Štrbe - Vážci prevzal druhý ťahač s EČ: D. XXXGV a toto vozidlo priviezlo daný tovar podľa detailného výpisu mýtnych transakcií dňa 03. marca 2014 o 23:37:23 I/57, I/61 do Dubnice nad Váhom. Tovar bol prevzatý na sklad žalobcu dňa 04. marca 2014. Skúmaním údajov z mýtnych transakcií od NDS a.s. tak bolo zistené, že všetok tovar, ktorý bol dodávaný dodávateľom LUMIM METAL a.s., bol dopravený do skladu žalobcu. Správca dane tak v rozhodnutí nesprávne uviedol skutočnosti o preprave medených drôtov. Ďalej žalobca v návrhu na obnovu konania uviedol, že vie deklarovat, že daný tovar mu bol dodaný, má k nemu faktúry, dodacie listy, prepravné doklady, tovar bol prijatý na sklad, následne vydaný zo skladu pre účely výroby ropných káblov, ktoré boli predané a prepravené pre svojich odberateľov do iných krajín. Na preukázanie skutočného nadobudnutia medených drôtov od spoločnosti LUMIM METAL a.s. pripravil žalobca kompletný rozbor dodávok a spracovania medených drôtov, ako aj výrobný plán ropných káblov za mesiace marec - máj 2014.

5. Krajský súd dôvodil, že pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP), preto v správnom súdnom konaní súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t. j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdneho konania (§ 119 veta druhá SSP). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnom konaní nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, t. j. povinnosť preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na závažnosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich právoplatnosti.

6. Krajský súd konštatoval, že na to, aby bolo možné vyhovieť návrhu na obnovu konania, sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne stanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto, ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto návrh zamietnuť. Novými skutočnosťami alebo dôkazmi sa rozumejú také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré účastník v pôvodnom konaní nemohol uplatniť vôbec, pretože ich v tom čase nepoznal, alebo ich

bez vlastnej viny nemohol uplatniť. Zároveň treba zdôrazniť podstatnú okolnosť, že novými skutočnosťami sú len také skutočnosti, ktoré nastali do vydania pôvodného rozhodnutia správneho orgánu, pretože len na tieto okolnosti mohol správny orgán prihliadať. Súčasne musí byť splnená podmienka, že nové skutočnosti a dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Túto okolnosť musí vždy posúdiť správny orgán podľa konkrétnych okolností prípadu.

7. V danom prípade podľa názoru krajského súdu neboli splnené predpoklady na obnovu konania požadované zákonom. Údaje získané z CD nosiča od NDS a.s. zo dňa 13. apríla 2016, z ktorých mal žalobca zistiť, že tovar na faktúre č. 182014 prepravovalo iné vozidlo (D. XXXGV), ako bolo uvedené na dodávateľskej príjemke č. 090/KŠ/2014 zo dňa 04. marca 2014 (D. XXXIH), nemôžu byť považované za novú skutočnosť alebo dôkaz, ktorá sa nemohla v pôvodnom konaní uplatniť bez zavinenia žalobcu. Žalobca mal možnosť vyžiadať si predmetný dôkaz už v čase zisťovania oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH, mal možnosť predložiť ho správcovi dane v rámci vykonávania daňovej kontroly, ako aj vo vyrubovacom konaní.

8. Krajský súd zároveň zdieľal názor správnych orgánov, že žalobca musel mať vedomosť o tom, ktorým motorovým vozidlom bola uskutočnená preprava fakturovaného tovaru od dodávateľa LUMIM METAL a.s. k žalobcovi, a to už v čase prijatia predmetného tovaru na sklad. Žalobca na základe prijatia predmetného tovaru vystavil dodávateľskú príjemku č. 090/KŠ/2014 zo dňa 04. marca 2014, a teda musel mať vedomosť o tom, ktoré motorové vozidlo dodalo medené drôty fakturované na faktúre č. 182014. Žalobca však skutočnosť o zmene vozidla prepravujúceho tovar od spoločnosti LUMIM METAL a.s. v zmysle faktúry č. 182014 správcovi dane neoznámil, a to ani v priebehu výkonu daňovej kontroly, ani v následnom vyrubovacom konaní (a to aj napriek výzve správcu dane) a ani v prípadnom odvolacom konaní, keďže nevyužil možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu správcu dane. Navyac, žalobca vo vyjadrení k zisteniam uvedeným v oboznámení so skutočnosťami zistenými pri daňovej kontrole (doručenom správcovi dane dňa 10. marca 2016) žiadal preverenie pohybu nákladných vozidiel prepravujúcich medené drôty v systéme NDS a.s., pričom k preprave tovaru vykonanej dňa 03. marca 2014 sám priradil vozidlo s EČV: D. XXXIH.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd zastával názor, že žalobca pri tomto „novom“ dôkaze nepreukázal splnenie subjektívnej lehoty na jeho uplatnenie pri podaní návrhu na obnovu konania. Žalobca v návrhu na obnovu konania síce uvádza, že o zmene vozidla prepravujúceho tovar od spoločnosti LUMIM METAL a.s. v zmysle faktúry č. 182014 sa dozvedel až nahliadnutím do súvisiaceho spisu vedeného u správcu dane dňa 23. augusta 2016 a 06. októbra 2016, a to z údajov na CD nosiči poskytnutého NDS a.s., avšak podľa názoru krajského súdu sa jedná o účelové tvrdenie s cieľom dodržať zákonom stanovenú lehotu šiestich mesiacov na podanie návrhu na obnovu konania a preukázať konkrétny deň, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedel. Uvedený dôvod by však aj v prípade, ak by bola dodržaná subjektívna lehota, nemohol byť akceptovaný, pretože ako uviedol aj správca dane, rozhodnutie, ktorým bol žalobcovi určený rozdiel dane, nebolo vydané na základe dôkazu nepreukázania prepravy tovaru uvedeného na faktúre č. 182014 vyhotovenej spoločnosťou LUMIM METAL a.s., ale na základe skutočnosti, že napriek rozsiahlemu dokazovaniu smerujúcemu k prevereniu reálnosti zdaniteľných obchodov medzi žalobcom ako odberateľom a LUMIM METAL a.s. ako dodávateľom sa nepreukázala reálnosť zdaniteľných obchodov deklarovaných medzi uvedenými subjektmi na faktúrach č. 182014, 242014, 252014, 272014. Skutočnosť, že vyššie uvedené motorové vozidlá sa pohybovali na konkrétnej trase, čo bolo zaznamenané vo výpise jász týchto vozidiel, nie je dôkazom realizácie deklarovaných zdaniteľných obchodov medzi uvedenými spoločnosťami. V tejto súvislosti krajský súd, vychádzajúc z ustálenej judikatúry súdov uviedol, že dôvodom pre zrušenie rozhodnutia správneho orgánu nie sú procesné, formálne pochybenia v prípade, ak by nové rozhodnutie nemalo vplyv na postavenie účastníka konania, teda ak by pre neho nebolo priaznivejšie.

10. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu v žalobe, že rozhodnutie správcu dane bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, a teda ide o ďalší dôvod obnovy predmetného konania, krajský súd uviedol, že tento dôvod obnovy konania žalobca v návrhu na obnovu konania a ani následne v podanom odvolaní neuviedol. Žalobca doposiaľ obnovu konania zdôvodňoval iba novými

skutočnosťami, ktoré vyšli najavo po právoplatnosti tohto rozhodnutia a mohli mať za následok podstatný vplyv na výrok rozhodnutia. Žalobca až v podanej žalobe uviedol tento ďalší dôvod obnovy konania podľa § 75 ods. 1 písm. b/ zákona č. 563/2009 Z.z., a preto sa krajský súd nestotožnil s tvrdením žalobcu, že správne orgány vec nesprávne právne posúdili. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/68/2014, podľa ktorého v prípade obnovy konania z dôvodu, že rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, musí byť nepravdivosť týchto dôkazov objektívne preukázaná napr. právoplatným rozhodnutím súdu o falšovaní dôkazu, alebo o krivej svedeckej výpovedi.

11. Čo sa týka druhého dôvodu na obnovu konania, spočívajúceho v tvrdení, že žalobca vie deklarovat', že daný tovar mu bol dodaný, má k nemu faktúry, dodacie listy, prepravné doklady, tovar bol prijatý na sklad, následne vydaný zo skladu pre účely výroby ropných káblov, ktoré boli predané a prepravené pre svojich odberateľov do iných krajín, správne orgány podľa krajského súdu správne konštatovali, že tieto nemožno zahrnúť pod žiadnu zo zákonných podmienok obnovy konania stanovených v § 75 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. Žalobca v tomto bode iba konštatoval a snažil sa preukázať, že v jeho spoločnosti prebieha výroba ropných káblov, na ktorú sa používajú aj medené drôty fakturované na faktúre č. 182014. Krajský súd dôvodil, že táto skutočnosť správnymi orgánmi nikdy nebola spochybnená, spochybnený bol iba nákup predmetných medených drôtov od dodávateľa LUMIM METAL a.s. na základe vyššie uvedených faktúr. Krajský súd v tejto súvislosti zároveň v zhode so žalovaným uviedol, že vyššie uvedené skutočnosti majú skôr charakter vyjadrení k zisteniam uvedeným v protokole, prípadne odvolacích námietok proti rozhodnutiu o určení rozdielu nadmerného odpočtu, ktoré možnosť procesnej obrany však žalobca nevyužil.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že v prejednávanom prípade neboli splnené podmienky na obnovu konania (poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžfk/4/2016). Skutočnosti uvádzané žalobcom v návrhu na obnovu konania nemajú podľa názoru krajského súdu právnu relevanciu, pretože tieto mohol žalobca správnym orgánom oznámiť už počas daňového konania.

13. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že procesne úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy nevznikli a žalovaný si náhradu trov konania ani neuplatnil.

14. Žalobca podal riadne a včas proti rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

15. Nestotožňoval sa so záverom správcu dane a žalovaného, podľa ktorého nedošlo k naplneniu dôvodov na povolenie obnovy konania podľa § 75 daňového poriadku, pričom v tejto súvislosti namietal absenciu bližšieho vysvetlenia. Daňové orgány tým podľa žalobcu zaťažili svoje rozhodnutia vadou nepreskúmateľnosti. Zastával názor, že krajský súd nesprávne právne posúdil dôvod obnovy dotknutého daňového konania spočívajúci v existencii nových dôkazov a skutočností, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a v pôvodnom konaní sa nemohli uplatniť bez zavinenia žalobcu. Mal za to, že krajský súd nedostatočne zohľadnil osobitné okolnosti daného prípadu, podľa ktorých žalobca bol už v rámci daňovej kontroly aktívne súčinný a usiloval sa o preukázanie reálnosti uskutočnenia predmetných zdaniteľných obchodov deklarovovaných na faktúrach, pričom táto snaha žalobcu bola zmarená pre nesprávny postup správcu dane. V tejto súvislosti dôvodil, že ešte počas daňovej kontroly navrhoval (okrem preverenia pohybu nákladných áut v mýtnom systéme NDS) aj ďalších päť okruhov dôkazov, ktoré mali rozptýliť pochybnosti správcu dane o reálnosti uskutočnenia deklarovovaných zdaniteľných obchodov. Dva okruhy dôkazov, konkrétne výsluch svedkov, skladníkov žalobcu, tiež preverenie príjmiem na sklad a záznamov v účtovníctve o prijatom tovare, množstve a dátume prijatia medených drôtov, správca dane nedoplnil a nevykonal vôbec. Preto žalobca dôkazy obstaral sám a predložil k návrhu na obnovu pôvodného daňového konania, pričom legitímne očakával, že príde k riadnemu novému prejednávaniu veci, čím by podľa žalobcu došlo k odstráneniu procesných pochybení

správca dane. Vzhľadom na uvedené žalobca považoval predmetné dôkazy za nové. Podľa názoru žalobcu opačný výklad pôsobí účelovo a formalisticky a nemôže mu byť priznaná právna ochrana.

16. Ďalej žalobca uviedol, že krajský súd nesprávne právne posúdil aj dôvod obnovy daňového konania, podľa ktorého pôvodné rozhodnutie správca dane bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé. V tejto súvislosti mal žalobca tiež za to, že v rozsudku krajského súdu absentujú zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie, čo zakladá porušenie práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu krajský súd ani v tomto smere nezohľadňuje skutočnosť, že žalobca ešte počas daňovej kontroly navrhoval preveriť pohyb nákladných áut v mýtnom systéme NDS. Dôvodil, že správca dane vyzval NDS na poskytnutie príslušných údajov, avšak v protokole z daňovej kontroly len uviedol, že tieto nie je časovo možné preveriť v rámci daňovej kontroly, a preto mali byť podľa tvrdení správca dane preverené vo vyrubovacom konaní, čo sa však nestalo, a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia. Zdôraznil, že na uvedenom nenesie žiadnu vinu. Dôvodne sa spoliehal na splnenie „sľubu“ správca dane, podľa ktorého zvyšné navrhnuté dôkazy vykoná vo vyrubovacom konaní.

17. Namietal záver krajského súdu, podľa ktorého žalobca musel mať vedomosť o tom, ktorým vozidlom bola uskutočnená preprava fakturovaného tovaru, už v čase prijatia tovaru na sklad. V tejto súvislosti dôvodil nemožnosťou očakávať, že žalobca v čase dodania tovaru jednak mal vedieť, že správca dane rozhodnutím odmietne vrátenie nadmerného odpočtu a jednak žalobca bude poznať podklady a dôvody takého rozhodnutia. Ako aj to, že rozhodnutie bude založené na zle vyhodnotených, resp. nepravdivých dôkazoch. Zdôraznil, že o nepravdivosti dôkazu (dodávateľskej príjemky č. 090/KŠ/2014 zo dňa 04. marca 2014) sa dozvedel až nahliadnutím do spisu 23. augusta 2016 a 06. októbra 2016. Nesúhlasil so záverom krajského súdu, podľa ktorého aj keby bola dodržaná subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania, tento dôvod by nemohol byť akceptovaný, nakoľko pôvodné rozhodnutie správca dane nebolo vydané na základe dôkazu preukázania prepravy fakturovaného tovaru, ale na základe toho, že napriek rozsiahlemu dokazovaniu sa nepreukázala realita deklarovaných obchodov. V tejto súvislosti žalobca dôvodil, že ak dôkazy o realnej fyzickej preprave tovaru nemali byť relevantnými dôkazmi o existencii reálneho zdaniteľného plnenia, správca dane mal a mohol túto skutočnosť uviesť v pôvodnom rozhodnutí. Tým, že správca dane uvedený dôkaz vykonal a oprel oň svoje pôvodné rozhodnutie, celkom zjavne ho za relevantný považoval.

18. Záverom žalobca nepovažoval za určujúce, že oba body návrhu na obnovu konania označil ako „nové skutočnosti“, nakoľko pri akýchkoľvek dôvodoch na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ daňového poriadku ide v podstate vždy o nové skutočnosti. Považoval za nelogické, aby za nové skutočnosti nebolo možné považovať preukázanie nepravdivosti dôkazov (§ 75 ods. 1 písm. b/ daňového poriadku) alebo následné odlišné posúdenie predbežnej otázky príslušným orgánom (§ 75 ods. 1 písm. c/ daňového poriadku). Dodal, že návrh na obnovu konania podal z dôvodov podľa § 75 ods. 1 daňového poriadku, pričom výslovne nekvalifikoval, či ide o dôvody podľa písm. a/, b/ alebo c/. Zdôraznil, že daňové orgány boli povinné posúdiť jeho podanie podľa obsahu a tieto dôvody správne kvalifikovať a interpretovať. Tým, že tak neurobili, podľa žalobcu sa tým dopustili nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom rovnakého pochybenia sa dopustil aj krajský súd.

19. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom krajského súdu a s vysloveným právnym názorom sa stotožňoval.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 21 písm. a/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

21. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti žalobcu

proti rozsudku krajského soudu, kterým krajský soud zamítl žalobu žalobce kterou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí daňových orgánov vo veci obnovy právoplatne ukončeného daňového konania, v ktorom bol žalobcovi určený rozdiel dane a znížený nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie marec 2014.

22. Podľa § 75 ods. 1 daňového poriadku daňové konanie ukončené právoplatným rozhodnutím, okrem rozhodnutia, ktorým sa rozhodnutie zmenilo alebo zrušilo mimo odvolacieho konania podľa § 77 ods. 3, sa obnoví na návrh účastníka konania alebo z úradnej moci, len ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom,
- c) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak.

23. Podľa § 75 ods. 4 daňového poriadku návrh na obnovu konania musí byť podaný do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania preukázateľne dozvedel o dôvodoch obnovy konania, najneskôr však do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa obnova konania týka. Tieto lehoty nemožno predĺžiť ani odpustiť ich zmeškanie.

24. Podľa § 75 ods. 5 daňového poriadku v návrhu na obnovu konania musí byť uvedený dôvod podľa odseku 1, dôkazy preukazujúce jeho odôvodnenosť a dodržanie lehôt podľa odseku 4.

25. Podľa § 76 ods. 1 daňového poriadku obnovu konania povoľuje alebo nariaďuje správca dane. Ak sa nepreukážu dôvody na obnovu konania podľa § 75 ods. 1, návrh na obnovu konania sa zamietne.

26. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského soudu v Trenčíne po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s príhľadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

27. Ako kasačný súd už vyslovil v rozhodnutí sp. zn. 6Sžf/33/2016 zo dňa 23. mája 2018, jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Zákon tu má na zreteli nielen takzvanú formálnu právoplatnosť, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované ako mimoriadne prostriedky, medzi ktoré patrí aj obnova konania, ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Dôvodom pre takýto postup je existencia závažných skutočností, ktoré spochybňujú správnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Spravidla pôjde o nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo porušenia takých procesných podmienok, ktoré vyvolávajú pochybnosti o objektívite správneho konania. Obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok je inštitút, úlohou ktorého je odstrániť nedostatky v zistení skutkového stavu veci, alebo nedodržaní niektorých procesných podmienok. Inštitút obnovy konania umožňuje prekonať prekážku „rei iudicate“.

28. V danom prípade žalobca navrhoval povoliť obnovu daňového konania ukončeného pôvodným rozhodnutím správcu dane, ktorým bol žalobcovi určený rozdiel DPH za zdaňovacie obdobie marec 2014. Základom tohto rozhodnutia správcu dane boli zistenia z daňovej kontroly DPH za uvedené zdaňovacie obdobie, z ktorých správca dane vyvodil záver, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok na uplatnenie práva na odpočítanie dane z dodávateľských faktúr od dodávateľa LUMIM METAL a.s., predmetom ktorých bolo dodanie medených drôtov. Toto rozhodnutie správcu dane nadobudlo právoplatnosť po márnom uplynutí lehoty na podanie odvolania dňa 20. mája 2016. Ako správne konštatoval krajský súd, aby bolo možné vyhovieť návrhu na obnovu konania, musí byť splnený aspoň jeden z taxatívne stanovených dôvodov na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ daňového poriadku. Iné dôvody prípustné nie sú. Návrh na obnovu dotknutého daňového konania

žalobca odôvodnil existenciou nových skutočností, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok pôvodného rozhodnutia správcu dane a o ktorých sa dozvedel nahliadnutím do administratívneho spisu správcu dane prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne. Išlo o zistenia týkajúce sa prepravy medených drôtov do skladu žalobcu (viď bod 4 tohto rozhodnutia).

29. Po posúdení návrhu na obnovu konania a s ohľadom na všetky okolnosti daného prípadu kasačný súd prisvedčil krajskému súdu, že zákonom požadované predpoklady na obnovu pôvodného daňového konania v danom prípade splnené neboli. Skutočnosti uvedené žalobcom po oboznámení sa s údajmi z CD nosiča tvoriaceho prílohu odpovede NDS a.s., ktorá bola obsahom administratívneho spisu správcu dane v pôvodnom konaní, v žiadnom prípade nemôžu byť považované za nové dôkazy, ktoré sa nemohli v pôvodnom konaní uplatniť. Žalobca mal v rámci vykonávania daňovej kontroly a vo vyrubovacom konaní možnosť oboznámiť sa s obsahom administratívneho spisu správcu dane, mal možnosť oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, medzi ktoré patrila aj odpoveď NDS, a.s. zo dňa 13. apríla 2016 spolu s prílohou (CD nosič), a teda mohol skutočnosti tvoriace základ jeho návrhu na obnovu konania ozrejmiť správcovi dane už v pôvodnom daňovom konaní.

30. Kasačný súd sa nemôže stotožniť s názorom žalobcu, že všetky dôvody obnovy konania podľa § 75 ods. 1 je potrebné považovať za „nové skutočnosti“. O prípad existencie nových skutočností alebo dôkazov v zmysle § 75 ods. 1 písm. a/ daňového poriadku pôjde iba vtedy, ak dodatočne vyjdú najavo a účastník pôvodného konania tieto nemohol v pôvodnom konaní uplatniť, pretože ich nepoznal, alebo ich nemohol bez svojho zavinenia uplatniť z iného dôvodu. Musí však ísť len o také skutočnosti a dôkazy, ktoré existovali do vydania pôvodného rozhodnutia správneho orgánu, pretože len na tieto okolnosti mohol správny orgán prihliadať, teda dôvod obnovy existoval pred vydaním rozhodnutia vo veci. Odlišná situácia je v prípade, kedy rozhodnutie bolo vydané na základe nepravdivých dôkazov (§ 75 ods. 1 písm. b/ daňového poriadku), prípadne rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak (§ 75 ods. 1 písm. c/ daňového poriadku), t. j. v prípadoch, keď existencia dôvodu obnovy (kvázi nová skutočnosť) nastala až po vydaní rozhodnutia vo veci samej.

31. Žalobcom použitý výklad ustanovenia § 75 ods. 1 daňového poriadku sa kasačnému súdu javí nelogickým už aj vzhľadom na to, že fakticky popiera dôvodnosť špecifikácie jednotlivých kasačných dôvodov v zmysle § 75 daňového poriadku a vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci nanajvyš účelový. Navyše jeho procesná obrana, že v návrhu na obnovu konania výslovne nekvalifikoval, o aké dôvody (či podľa písm. a/, b/ alebo c/ citovaného zákonného ustanovenia) ide sa kasačnému súdu javí ako účelová a navyše svedčí o podaní návrhu nerešpektujúcom dôsledne právnu úpravu § 75 daňového poriadku, bez ohľadu na dôvod takéhoto postupu. Správne orgány oboch stupňov návrh žalobcu na obnovu daňového konania posúdili správne, keď vychádzali pritom nielen z výslovného uvedenia: „po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšli najavo nové skutočnosti, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia“, ale aj z jeho ďalšieho obsahu návrhu, podľa ktorého mali byť zistenia žalobcu o preprave medených drôtov novými skutočnosťami majúcimi podstatný vplyv na rozhodnutie správcu dane.. Krajský súd preto v rozsudku správne poukázal na to, že dôvod obnovy konania korešpondujúci svojím obsahom s ust. § 75 ods. 1 písm. b/ daňového poriadku žalobca v návrhu na obnovu konania a ani následne v podanom odvolaní neuviedol.

32. Ako vyplynulo aj z obsahu žaloby (ods. 10 - 14), dôvodom podania návrhu na obnovu konania bol v podstate o nesúhlas s rozsahom vykonaného dokazovania, hodnotením dôkazov zaobstaraných správcou dane počas predmetnej daňovej kontroly a následného vyrubovacieho konania, na základe ktorého správca dane vyslovil záver o nesplnení hmotnoprávných podmienok na odpočítanie DPH z dodávateľských faktúr predložených žalobcom. Kasačný súd pripomína, že na vyjadrenie prípadného nesúhlasu s rozsahom dokazovania a hodnotením dôkazov správcou dane v pôvodnom daňovom konaní, mal žalobca zákonom garantovaný priestor v rámci možnosti vedenia odvolacieho konania proti pôvodnému rozhodnutiu správcu dane, bolo jeho rozhodnutím, že túto procesnú možnosť nevyužil a odvolanie nepodal.

33. V tejto súvislosti treba uviesť, že „novú skutočnosť“, obsah údajov poskytnutých NDS a.s.

správcovi dane dňa 19.4.2016 pred vydaním rozhodnutia zo dňa 3.5.2016, mohol žalobca zistiť už od dňa 20.4.2016. Ak by bol mal záujem, mohol ju požiť aspoň v prípadnom odvolacom konaní. V tejto súvislosti dáva kasačný súd do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve a podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. práva patria bdelým (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenie uplatňujú včas, s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci pod sp. zn. 5Sžf/65/2011). To platí obdobne aj vo využívaní zákonných procesných možností, vrátane možnosti oboznámiť sa s podkladom rozhodnutia správneho orgánu a následne podať riadny opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu.

34. V prejednávanej veci je evidentné, že žalobca zanedbal výkon svojich práv na to, aby dosiahol zmenu pôvodného rozhodnutia správcu dane cestou riadneho opravného prostriedku (odvolania). Nie je dôvodné očakávať, že odstránenie následkov tohto zanedbania mu bude umožnené cestou mimoriadneho opravného prostriedku, návrhu na obnovu konania, na ktorý preukázateľne neexistuje zákonný dôvod (nejedná sa o novú skutočnosť). Zároveň kasačný súd pripomína, že konanie o návrhu na obnovu konania je konaním návrhovým, t. j. plne v dispozícii navrhovateľa, aby v návrhu, najneskôr v rámci možnosti pred vydaním rozhodnutia správneho orgánu vymedzil dôvody návrhu v súlade platnou právnou úpravou. Je neprípustné a nemožno od správneho orgánu očakávať, že pri absencii uvedenia konkrétneho písma § 75 ods. 1 daňového poriadku, vymedzujúceho dôvod obnovy, bude nad rámec návrhu tento prekvalifikovať resp. vyhľadávať ďalšie dôvody na obnovu konania. Správny súd zdôrazňuje výnimočnú povahu a striktné zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, ktorá predstavuje zásah do stavu právnej istoty vyplývajúcej z právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej správcom dane v pôvodnom konaní.

35. Na základe uvedeného kasačný súd súhlasí s krajským súdom, že skutočnosti uvádzané žalobcom v návrhu na obnovu konania nemajú právnu relevanciu, pretože tieto mohol žalobca správnym orgánom oznámiť už počas pôvodného daňového konania. Správne orgány oboch stupňov sa návrhom žalobcu zaoberali dôkladne a svoj záver o nenaplnení predpokladov na povolenie obnovy dotknutého daňového konania aj náležite odôvodnili vo svojich rozhodnutiach, a preto nie je možné ani tvrdiť, že ich rozhodnutia trpia vadou nepreskúmateľnosti.

36. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý nemal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP).

37. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.